

Črnegore, da tako Muktar-pašo v Bosniji od ostale Turčije popolnem odreže. V Črnegoro so 11. jul. hotli Turki vdreti s 6000 vojaki. Črnogorci so se jim s 3500 junaki postavili v bran. Okoli poldne so Turki začeli zmagati, ali v tej sili prilomasti vojvod Marič, uredi splasene brate, naskoči Turke, jih pobije 600, da so se ostali brž v pobeg spustili. Ali tudi Črnogorcev je veliko mrtvih obležalo. Nikola se je med tem v Hercegovini vojskoval; pri Zalomu je obkolil Selim-pašo, da mu je ta komaj všel; pri Nevesinjah si je knez potem sotesko do Mostara, glavnega mesta, odprl in stoji pri Blagaju, kder se mu bo turški general še enkrat v bran postavil. Peko Pavlovič je turški bataljon pri Kleku na morju posekal in sedaj skuša Trebinje vzeti, kder je 3500 Turkov za močnim zidovjem. Črnogorcem je došlo 7000 Dalmatincev na pomoč. Knez je vsakemu vodji izplačal 50 Napoleondorov, ker denarja ima neki veliko; bržčas ga je dobil od Rusov, ki sploh Slavjane močno podpirajo. Iz Moskve so gospé in gospodične na potu, da bodo ranjencem stregle. Tudi živeža se bo od ondot poslalo. Dukič stoji v svojih šancah pred Novim-varošom, kder Turki krščanske žene in otroke na mestno zidovje postavljajo, da si Srbi streljati ne upajo. Antič strela v Novipazar, Beničanin pa je zasedel dolino Topolniški, katera se od Novega-pazara vije do Niša, kder stoji Črnajev.

Avstrijske dežele. Andrassy je ukazal luko na Kleku v Dalmaciji turškemu brodogju zapreti — in vendar je ostala turška ladja, ki je krogle metala na Peko-Pavleviča in njegove junake. K sreči ni ničesar opravila. — Cesar so 171 kaznovancem ostalo kazni odpustili. — Včeraj 19. jul. bili so cesar v Saleburgu, kamor so odšli pozdravljat nemškega cesarja, ki je prišel zopet v Gostinjske toplice. — Tirolski zbor bo meseca avgusta sklican, čeravno to ustavovercem ni po volji. — Štajerski volilec v Lipnici so svojega poslanca, ministra Stremajerja, povabili, naj pride brž v Lipnico in jim pové, kaj da misli o novi nagodbi z Ogersko? Med Nemci se je namreč začelo čedalje bolj živo gibanje zoper magjarske zahteve. — V pondeljek bil je okoli dveh na Dunaji tolik potres zemlje, da so ljudje strahu iz hiš bežali, več dimnikov se je zrušilo, pri Dominikanih je zvon od sam sebič zazvonil in na borzi so vsi denarni mogotci in Judi pobegnoli — pri ministru Andrassyju pa so se visoki kupi pisem razmiz zvrnoli. — Magjarski ministri iščejo že pol leta nekoga, ki bi jim par milijonov posodil. Do sedaj še ga niso našli, pač pa marljivo zapirajo srbske uradnike, pisatelje in poslance. Hrvatje so že precej nezadovoljni s sedanjo večino hrvatskega zbora v Zagrebu, ker preveč z Magjari vleče. Čvrsti Makanec se je pritožil, zakaj se Krajina še vedno ni pridjela Hrvatske in zakaj se ne stavi krajiška železnica! Povedal je uzroke rekoč: ker Nemeč in Magjar tega ne dopuščata.

— Kraj Save pri Mitrovici stoji 1 divizija avstrijske vojske. Poveljnik njej je magjarski grof Szapary.

Vnanje države evropske vse pravijo, da se ne bodo v turško vojsko nič vtikale, a vere ne najdejo — Rusi so močno razjarjeni in želijo vojsko zoper Turka. V Kijevu so 4 regimenti zaslišavši, da so bili Srbi pri Zaječaru tepeni, razkačeni pridrli pred poveljnika in kričali: proč s sedanjim ministerstvom, živila vojska, živil Fadejev, živil carevič, za njega gremo v smrt in ogenj — Turk mora poginoti od naše roke... General si ni vedel drugače pomagati, kakor da je ponarejen telegram od careviča predčital in povedal, da je turška zmaga laž! Romunija se pripravlja resnobno na vojsko, da ide Srbom na pomoč. — Tudi Grki ne bodo dolgo mirovali. — Novi turški sultan je samega pijančevanja in babjevanja obnorel. Minister Midhad-paša vladari namesto njega. V Bolgariji so Turki poklali 12.000 ljudi, vstaja pa vendar raste. V Bosniji razsajajo Baši-bozuki, ubijajo starce, skrunijo žene in dekleta, otroke pa v zrak poganjajo in jih z bajoneti nabadajo. Tako beremo v poročilih listov, ki so Turkom prijazni. Kako še mora le v resnici biti! Greh in sramota je, da krščanska Evropa to mirno trpi!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XLVII. Milan, laški Milano, nemški Mailand, nekdanj glavno mesto naše Lombardije, štejejo med najbolj bogata mesta. Stanovnikov ima 260.000 in je razdeljen na staro in novo mesto. Staro ima visoke hrame, ozke ulice ter je vse umazano, nesnažno in nekako zapuščeno, novo mesto pa je lično, po novi šegi zidano ter ima široke, gladke in snažne ulice. Cerkev je vseh 80, najlepša je stolna — Materi božjej posvečena. To znači že od daleč 4 metre visoka Marijina podoba iz bakra in lepo pozlačena, ki stoji na tenkem pa visokem zvoniku. Nad velikimi vrati se blišči napis: Mariae nascendi — Mariji narodivšej se. Cerkev slovi po vsem svetu zaradi krasne in veličastne svoje stavbe. Človek mora res strmeti, kedar pred njo stopi. Za cerkvo sv. Petra in sv. Pavla v Rimu spada Milanska med največje v Evropi. Kupla je 68 metrov visoka, zvonik nad njo pa se 110 metrov globoko spenja v modro nebo. Pokrov ali streha cerkvena je nekaj posebnega. Na strehi stoji namreč 98 menjših stolpov ali turnov v gotičnem slogu in 2000 podob svetnikov iz belega marmorja. Vse še sedaj niso dodelane. Naš voditelj in čuvaj cerkve nam je djal, da je dela še za 20 let. Vsako leto se nekaj novega postavi. Cerkev, popolnem gotička, ima podobo križa. Tla so vložena iz raznobarvanega marmorja. Močnih 52 stebrov deli cerkvo v 5 ladij. Kamorkoli pogledaš, povsod najdeš rezan marmor. Na sredini pod visoko kuplo je grob sv. Ambrozija, nek-

danjega Milanskega skofa. Kapelica v jami se kar blišči samih dragocenih kamenčkov, lepo brušenih. V žagredu nam je stražnik pokazal podobo sv. Ambrozija in sv. Karola Boromejskega, iz čistega srebra zlit.

Sedaj smo šli mesta ogledovat. Toda nič me ni več moglo zanimivati. Bil sem sit samega gledanja mest in zidovja. Zato omenim le edino galerijo — galleria Vittorio Emmanuele. Ova galerija je prostorna široka ulica v podobi križa. Na vsaki strani se nahajajo prodajalnice najlepšega in cenejšega blaga. Vsa ulica pa je z glaževnato ali stekleno kuplo pokrita tako, da se po slabem vremenu tudi lahko po suhem hodi pod prozorno streho. Res čaroben je pogled ob večerih, kedar na tisoče lučič sveti, da je vse svetlo, kakor po dnevu. Je pa tudi ljudi takrat kakor mravelj.

Od Milana smo se 24. aprila mimo raznih mest pripeljali v Desenzano. Od ondot se vidi široko, dolgo in krasno Garda jezero z mičnim polotokom Sermione, ki se le za trohico kopnega drži. Tukaj blizu je stal general Benedek v krvavi bitki 24. junija l. 1859. Imel je tudi slovenske korenjake pod seboj in je Pijemonteze vrlo naklestil in jih podil nazaj. Toda na sredini bojišča so prodrli Francozi in vse je bilo zgubljeno. Kakih 20 minut od Desenzana je trdnjava Peschiera. Ob njenem obzidju so si sovražniki Avstrije mnogo kratki že glave do krvavega natolki. Hitro za trdnjavo prestopi železnica reko Mincio. Sedaj se začnejo polagoma kazati prijazni hribočki in za njimi staroslavna Verona. (Pristavek prih.)

Mihael Grigorjevič Črnajev, sedanji višji poveljnik ruske vojne se je rodil l. 1828 na Ruskem iz staroslavne, plemenitaške ruske rodbine. Odgojen je bil v vojaških šolah, poslednjič na akademiji v Nikolajevem. Leta 1851 v rusko-turški vojski je prišel v k generalnemu štabu ruske vojne, ki je Turke napadala ob Donavi. Tukaj je bil v 23 bitkah navzoč. L. 1855 je hrabro pomagal braniti Sebastopol; pozneje l. 1863 je v 24 bitkah pobil Črkese v Kavkazu in l. 1865 je kot namestnik ruskega cara v Turkestanu zmagal v 20 bitkah in je po dvadnevem boju z krvavim naskokom vzel Taškend, glavno mesto, in tako rusko oblast v Turkestanu utrdil. Leta 1866 je kot general-major stopil v pokoj, nadarjen z zlato sabljo, z briljanti nasajeno. Potem je nekaj časa bil glavni urednik velikega lista: Ruski mir (ruski svet) in vodi sedaj krvavi boj jugoslavjanskih Kristijanov zoper Turke.

Smešničar 30. Nekokrat so novi gospod fajmošter tako genljivo pridgali, da se je vse po cerkvi jokalo. Le eden deda, ki je blizu vrat slonel, bil je kot drva neobčuten. Ko ga nekdo praša, zakaj se ne joče, mu brž odgovori: eh, kaj se bom jaz jokalo, jaz nisem iz te fare doma!

Razne stvari.

(Za bosenske in hercegovinske rodbine) so darovali č. g. župnik Jož. Golinar pri Mariji snežni 1 gld. č. g. kaplan Kolenko 1 gld., g. nadučitelj Majcen 1 fl. vdova Treza Leber 1 gld., kmet J. Schrei 1 fl., cerkovnik Pihlarič 50 kr., Marija Erzenjak 50 kr., Juri Perko 40 kr., Marija Ladler 25 kr., Fr. Lorber 15 kr. Veronika Lorhek 10 kr. Treza Roškar 10 kr. Več neimenovanih 1 goldin. Prenesek 6 fl. 30 kr., skupaj 14 fl. 30 kr.

(Besedo in veselico v Ptuj) napravijo vrli slovenski gimnazijalci Mariborski 30. julija po tem načrtu: 1. izlet v Turnišče ob treh, zbirališče je v gostilnici „Stadt Wien“. 2. slovenski večer v čitalnici, kder se bode popevalo, govorilo in igrala šaloigra: Oprošteni jetnik. Začetek veselice je ob 8. uri.

(Slovenec g. Fr. Simonič) rojen v Ivankoveh pri Ormužu bil je preteklo soboto na Graškem vsenčilišču promoviran za doktorja filozofije.

(V Ormužu) so pri volitvah za okr. zastop zmagali — nemčurji. Prihodnjič več!

(Strašna nesreča.) 18. julija je v Kacijanerjev kozole v Mahrenbergu strela udarila in je od 12 ljudi 3 usmrtila in 5 krav ubila. Prihodnjič več!

(Ostrupila) se je hišna Marija Napostil v gostilnici „zum Lamm“ v Ptuj.

(Obesil) se je v gozdu pri Radgoni usnjarski delavec Anton Pauc od sv. Marjete pri Krškem.

(Razpisani) ste fari: sv. Križ nad Mariborom in sv. Jošt na Kozjaku do 22. avgusta t. l.

(Družbi duhovnikov) so pristopili vsi bogoslovci 4 leta; vplačala pa sta č. gg.: Mastnak 20 fl. (ustan. in letn. dopl.), Presečnik 1 fl.

(Spremembe v Lavantinski škofiji). Č. g. Peter Gostenčnik stopi zopet v službo in pride za kaplana v Brežice, in č. g. Arnuž Fr. za kapl. v Ulinje. Na novo vmeščeni so č. gg.: Borsečnik Ant. za 2 kapl. v Brašlovce, — Feuš Fr. za 3. kpl. v Celje, — Napotnik Mih. za 2. kpl. v Vojnik, — Presečnik Greg. za kapl. v Galicijo, — Vodušek Andr. za 2. kpl. v Vozenico.

(Dražbe). 22. jul. Juri Steiner v Schwarzensteinu 4291 fl., Marija Damiš 5810 fl. pri sv. Lenartu. — 24. jul. Jan. Osim 4600 fl. (3). — 26. Joh. Benedikter 32.775 fl. v Mariboru. — 27. jul. Juri Draž v Kamei 7386 fl. (3), Fr. Predanič v Neubraunschweigu 280 fl. (3), Fr. Kieslinger v Mahrenbergu 4775 gold., Stef. Rieser v Starivasi 9950 fl. (3), Anton Šmigoc v Skorišnjaku 500 fl. 28. jul. Blaž Jelen v Sedlaščku 1690 fl. Jan. Gselman v Slivnici 800 fl. (2), Marija Šimandl 3520 fl. pri sv. Lenartu. Jož. Jakopina v Bučah 1440 fl. Cenc Hamer 450 fl. (2), 29. jul. Tom. Pušenjak v Ljutomeru 2220 fl. in Andrej Krašek 4495 fl. v Laškem.